

Części mowy i formy fleksyjne

części mowy, przypadek i liczba, aspekt, strona, tryb, czas

opracowanie: Mateusz Będkowski · niekazmuliczyc.pl

KLUCZ NAUCZYCIELA

Grupa A

Suma: 15 pkt

Czas: 15 min

5 zadań · 15 punktów · 15 minut · bez słownika · pisz czytelnie · w zadaniach otwartych liczby się poprawna forma i pisownia.

Zadanie 1. (0–6)

OTWARTE

Przeczytaj zdanie. Nazwij części mowy podanych wyrazów.

Jutro moja starsza siostra pojedzie z trzema koleżankami nad morze, lecz nie zabierze psa.

1. „starsza” — _____
2. „trzema” — _____
3. „nad” — _____
4. „lecz” — _____
5. „jutro” — _____
6. „pojedzie” — _____

Odpowiedź: 1. przymiotnik; 2. liczebnik; 3. przyimek; 4. spójnik; 5. przysłówek; 6. czasownik**Rozwiązanie:** Odmienne: rzeczownik, czasownik, przymiotnik, liczebnik, zaimek. Nieodmienne: przysłówek, przyimek, spójnik, partykuła, wykrzyknik. Zaimek zastępuje inną część mowy, partykuła (nie, czy, niech) dodaje znaczenie.**Punktacja:**

1. **1 pkt** — podpunkt 1
2. **1 pkt** — podpunkt 2
3. **1 pkt** — podpunkt 3
4. **1 pkt** — podpunkt 4
5. **1 pkt** — podpunkt 5
6. **1 pkt** — podpunkt 6

Zadanie 2. (0–4)

OTWARTE

Określ przypadek i liczbę podkreślonego rzeczownika.

1. Zadzwoiłem do babci. — _____
2. Kupiłam nowe buty. — _____
3. Mamo, pomóż mi! — _____
4. Widzę latarnię. — _____

Odpowiedź: 1. dopełniacz, l. pojedyncza; 2. biernik, l. mnoga; 3. wołacz, l. pojedyncza; 4. biernik, l. pojedyncza**Rozwiązanie:** Zadaj pytanie przypadku: kto? co? (M), kogo? czego? (D), komu? czemu? (C), kogo? co? (B), z kim? z czym? (N), o kim? o czym? (Ms), o! (W).**Punktacja:**

1. **1 pkt** — przypadek i liczba 1
2. **1 pkt** — przypadek i liczba 2
3. **1 pkt** — przypadek i liczba 3
4. **1 pkt** — przypadek i liczba 4

Który czasownik jest dokonany?

- A. pisać B. czytał **C. przeczytał** D. sprzątam

Odpowiedź: C

Rozwiązanie: Czasownik dokonany nazywa czynność zakończoną (co zrobić?), np. przeczytał.

Błędne odpowiedzi: pozostałe czasowniki są niedokonane — czynność trwa lub się powtarza.

Punktacja: 1 pkt — poprawna odpowiedź.

Który czasownik jest w trybie rozkazującym?

- A. napiszecie B. zamknąbyś C. posprzątam **D. przeczytaj**

Odpowiedź: D

Rozwiązanie: Tryb rozkazujący wyraża polecenie lub prośbę: przeczytaj.

Błędne odpowiedzi: pozostałe formy są w trybie oznajmującym albo przypuszczającym.

Punktacja: 1 pkt — poprawna odpowiedź.

Zakreśl tryb podkreślonego czasownika.

1. Kot śpi na kanapie. — **oznajmujący / przypuszczający / rozkazujący**
2. Weźcie parasole. — **oznajmujący / przypuszczający / rozkazujący**
3. Pojechałbym nad morze. — **oznajmujący / przypuszczający / rozkazujący**

Odpowiedź: 1. oznajmujący; 2. rozkazujący; 3. przypuszczający

Rozwiązanie: Oznajmujący — informuje (czytam, czytałem); przypuszczający — z częstką -by (czytałbym); rozkazujący — polecenie (czytaj!, niech czyta).

Punktacja:

1. **1 pkt** — podpunkt 1
2. **1 pkt** — podpunkt 2
3. **1 pkt** — podpunkt 3

Zasady przyznawania punktów

- Zadania zamknięte: 1 pkt za poprawną odpowiedź; 0 pkt za błędną, za brak odpowiedzi albo za wskazanie więcej niż jednej odpowiedzi.
- Zadania otwarte i z lukami: punkty według kryteriów podanych przy zadaniu. Każdy poprawny sposób rozwiązania jest akceptowany, także inny niż w kluczu.
- Przy poprawnej metodzie i błędzie rachunkowym uczeń traci tylko punkt za wynik końcowy; sam wynik bez wymaganego zapisu obliczeń daje najwyższy punkt za odpowiedź, jeśli kryteria tak stanowią.

Proponowana skala ocen (15 pkt)

15–14 pkt: bardzo dobry · 13–12 pkt: dobry · 11–9 pkt: dostateczny · 8–6 pkt: dopuszczający · 5–0 pkt: niedostateczny

Progi orientacyjne: ok. 90% / 75% / 55% / 40%. Dostosuj je do wewnętrznych zasad oceniania.